

H10 – Vådfodring af drægtige søer

Fodringsprincip og tilhørende management skal sikre, at det enkelte dyr får tilstrækkeligt med foder.

1. Individuel fodertildeling anbefales

- Individuel fodertildeling er muligt ved elektronisk sofodring (ESF).
- Vådfodring i stier med æde-/hvilebokse giver ikke mulighed for individuel fodertildeling. Der anbefales derfor en opdeling af ugeholdet i 2 hold (1:unge og tynde søer, 2:normale og fede søer).
- Ved vådfodring i stier med langkrybbe konkurrerer søerne om foderet. Derfor anbefales en opdeling af gylte og søer i 3-4 grupper afhængig af alder og huld.
- Hvis der ikke er mulighed for individuel fodertildeling, fodres der en gang i døgnet.

ESF giver mulighed for individuel fodertildeling.

I et system med æde-/hvilebokse er søerne beskyttet under fodring.

2. Elektronisk sofodring

- Ca. 65 søer pr. foderstation, dog kun ca. 50, hvis der er én foderstation i stien.
- For at se virkningen af den valgte foderkurve, må der kun skiftes kurve mellem huldvurderingerne.
- Procentreguleringer skal undgås.
- Erfaringsmæssigt skal 10-15 % af søerne skifte foderkurve i løbet af drægtigheden.

3. Vådfodring i stier med æde-/hvilebokse

- * Antallet af søer i stien skal være tilpasset antallet af bokse.
- * Hvis alle søer i ugeholdet opstaldes i én sti, følges kurven for normale søer.

4. Vådfodring i stier med langkrybbe

- Minimum 55 cm krybbeplads pr. so.
- Foderet skal fordeles så hurtigt som muligt i krybben.

Ved vådfodring i langkrybbe er der høj konkurrence om foderet.

5. Vejledende foderkurver til drægtige søer

Søerne indsættes på foderkurve efter huldvurdering, FEso/dyr/dag:

Dage	Fed	Middel	Mager	Gylte
Goldperiode	Fodring ad libitum			-
0	2,5	3,0	4,5	2,2-2,4*
26	2,5	3,0	4,5	2,2-2,4*
31	2,3	2,3	3,5	2,5-2,7**
76	2,3	2,3	3,5	2,5-2,7**
84	3,5	3,5	3,5	3,3
112	3,5	3,5	3,5	3,3
114	3,5	3,5	3,5	3,0-3,5
115	3,5	3,5	3,5	3,0-3,5
Faring	3,5	3,5	3,5	3,0-3,5

* Det anbefales, at gylte fodres moderat i de første 4 uger efter løbning, da markant fodertildeling ud over vedligehold øger risikoen for fostertab under implantationen. Det optimale er at fodre de små gylte med 2,2 FEso pr. dag og store gylte med 2,4 FEso pr. dag.

** Fodring efter huld for at opnå den ønskede vægt ved faring.

H10 – Vådfodring af drægtige søer

1.	Ikke alle søer har samme foderudnyttelse. Specielt meget afmagrede søer fra farestalden kan være svære at få i normalt huld igen, også selv om de får tildelt ekstra foder. Derfor skal søerne huldvurderes, og magre og fede søers fodermængde reguleres forskelligt. God huldstyring har stor betydning for foderforbruget, da søer har et højt foderforbrug pr. kg tilvækst (3,0-4,0 FEso pr. kg tilvækst). Dyrene inddeles i hold efter huld. Målet er at få et ensartet hold, der kan gå på samme foderkurve. Dyrets huld er vigtigere end dyrets alder ved gruppering, dvs. at store gylte kan opstaldes sammen med ældre søer. Hvis anlæggets kapacitet gør det nødvendigt med 2 udfodringer, skal disse komme umiddelbart efter hinanden.																				
2.	Udfodringshastighed kobles til foderkurverne. En normal til fed so æder ens og relativt hurtigt, mens de unge og tynde søer æder noget langsommere. Får de ikke tid til at æde op, får de ikke den ønskede fodermængde. Udfodringshastigheden vil normalt variere fra 25 til 30 sekunder pr. liter. I anlæg med ædetidsstyring regulerer anlægget selv udfodringshyppigheden. Hvis der anvendes fyldende foder f.eks. havre eller roepiller i foderet, øger det ædetiden og nedsætter dermed kapaciteten på foderstationerne																				
3.	Sættes søer og gylte ind i løsdriftsstierne lige efter løbning, kan boksene låses i de første 4 uger efter løbning (UK undtaget), så det er muligt at fodre dyrene individuelt og dermed i højere grad sikre et ensartet huld.																				
4.	Det anbefales at fodre med en tynd blanding (tør:våd 1:4-1:5). En tynd blanding indeholder under 20 % tørstof. Hvis forholdet mellem tør:våd er over 1:5, kan det overvejes, om søerne skal fodres 2 gange dagligt, da de fysisk ikke kan rumme de store fodermængder. Det er vigtigt for stiens funktion, at alle ventiler i stien udfodrer umiddelbart efter hinanden, hvilket ofte er en udfordring for fodringsanlægget. Ved sti med dobbeltkrybbe er det optimale, hvis udfodringen sker i begge krybber i stien, inden der fodres i næste sti. Sker dette ikke, vil søerne kæmpe om at komme først til truget, hvilket skaber unødigt uro i stien. En anden mulighed er først at udfodre en lille mængde ved alle ventiler inden for stien og straks efter den resterende mængde, f.eks. henholdsvis 30 % og 70 %.																				
5.	Forsøg har vist en positiv effekt på kuldstørrelsen hos magre søer ved en høj foderstyrke på 4,6 FEso pr. dag i de første 4 uger efter løbning. Et eventuelt væggtab fra farestalden skal hurtigst muligt indhentes, da søer i negativ energibalance kan abortere. Fostrene har langt den største tilvækst i de sidste 4 uger af drægtighedsperioden. Derfor skal foderstyrken i denne periode øges til 3,5 FEso pr. dag. Forsøg viser, at fødselsvægten ikke øges yderligere, hvis der udfodres over dette niveau. Temperaturen har stor indflydelse på søernes foderbehov. Desuden har magre søer et mindre fedtlag og derfor et større behov for foder til varmeproduktion. Ekstra foder ved faldende temperatur, FEso/dag: <table><tr><th>Staldtemp. C</th><th>20</th><th>15</th><th>10</th><th>5</th></tr><tr><td>Fede søer, FEso</td><td>0</td><td>0,18</td><td>0,36</td><td>0,71</td></tr><tr><td>Normale søer</td><td>0</td><td>0,23</td><td>0,46</td><td>0,78</td></tr><tr><td>Magre søer, FEso</td><td>0</td><td>0,28</td><td>0,56</td><td>0,85</td></tr></table>	Staldtemp. C	20	15	10	5	Fede søer, FEso	0	0,18	0,36	0,71	Normale søer	0	0,23	0,46	0,78	Magre søer, FEso	0	0,28	0,56	0,85
Staldtemp. C	20	15	10	5																	
Fede søer, FEso	0	0,18	0,36	0,71																	
Normale søer	0	0,23	0,46	0,78																	
Magre søer, FEso	0	0,28	0,56	0,85																	